

ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ

ΕΠΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
<p>Αδυναμία ανάγνωσης και σύνταξης κειμένων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιστημονικά • Παιδαγωγικά • Πολιτικά • Άρθρα, δοκίμια, επιφυλλίδες • Λογοτεχνικά • Νόμοι • Αφίσες • Διαφημιστικά μηνύματα • Υπότιτλοι σε ταινίες • Οδηγίες χρήσης (π.χ. φαρμάκων, φυτοφαρμάκων, συμπληρωμάτων διατροφής, συναρμολόγησης συσκευών κ.λπ.) • Προγράμματα (τηλεόρασης, κινηματογράφου, ραδιοφώνου κ.λπ.) • Κόμικς • Τουριστικοί οδηγοί • Ανακοινώσεις 	<p>Άτομο</p> <p>Εξαρτάται από άλλους ανθρώπους για απλές συναλλαγές στην καθημερινή ζωή</p> <p>Πνευματικά <u>Αποκλείεται από</u> την πρόσβαση στην εκπαίδευση, στη γνώση την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων τη συμμετοχή στην πολιτική Δεν εξελίσσει τυχόν φυσικά χαρίσματα, κλίσεις, δεξιότητες Δεν μπορεί να παρακολουθήσει τις εξελίξεις Δεν μπορεί να αξιοποιήσει το διαδίκτυο Δέσμιος προκαταλήψεων, ιδεοληψιών</p> <p>Ψυχικά Αισθήματα μειονεξίας, ντροπής, ανασφάλειας κ.λπ. <u>Περιθωριοποιείται</u></p> <p>Κοινωνικά Πολιτικά Επαγγελματικά</p>
<p>Αίτια Οικονομικά Οικογενειακό περιβάλλον Εκπαιδευτική πολιτική Κοινωνικές ανισότητες Πόλεμος Προσφυγικό πρόβλημα</p>	<p>Τρόποι αντιμετώπισης Οικογένεια Πολιτεία (οικονομική ενίσχυση των ασθενεστέρων, ενίσχυση των προγραμμάτων επιμόρφωσης των ενηλίκων) ΜΜΕ (εκστρατεία ενημέρωσης) ΟΗΕ (για τριτοκοσμικές χώρες)</p>

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ως **αναλφαβητισμός** ορίζεται η άγνοια γραφής και ανάγνωσης. Η έννοια αυτή διαχωρίζεται, ωστόσο, σε δύο επιμέρους κατηγορίες. Έχουμε, έτσι:

α) Τον οργανικό αναλφαβητισμό, την πλήρη δηλαδή άγνοια γραφής και ανάγνωσης (ολικός αναλφαβητισμός) ή σε μερικότερο βαθμό την αδυναμία ανάγνωσης και κατανόησης απλού κειμένου, αν και κάποιος έχει διδαχθεί για μερικά χρόνια γραφή και ανάγνωση (μερικός αναλφαβητισμός ή ημιαναλφαβητισμός).

γ) Τον λειτουργικό αναλφαβητισμό, την αδυναμία, δηλαδή, κάποιου, ο οποίος έχει διδαχθεί και τυπικά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση, να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις του στην καθημερινή ζωή. Ειδικότερα, πρόκειται για την κατάσταση αυτού που δεν έχει ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Τεχνολογικός / Ψηφιακός αναλφαβητισμός : όσοι δεν γνωρίζουν να χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες, να χειρίζονται τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, το διαδίκτυο, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.α.

Διαστάσεις του αναλφαβητισμού

Φαντάζει ίσως παράδοξο , σε μια εποχή ανεπανάληπτων τεχνικών επιτευγμάτων και τη στιγμή που γίνεται πολύς λόγος για την ευόδωση των νέων εκπαιδευτικών συστημάτων , να διαπιστώνουμε ότι χιλιάδες μαθητές δεν έχουν δυνατότητα να ολοκληρώσουν την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Οι στατιστικές μελέτες αναφέρουν ότι 170.000 νέοι στην Ελλάδα έχουν εγκαταλείψει το σχολείο. Είναι μαθητές που προέρχονται από οικογένειες με χαμηλό πνευματικό επίπεδο –κυρίως αγροτικών και ημιαστικών περιοχών με ιδιαίτερα αυξημένη τουριστική κίνηση , όπου τα παιδιά απασχολούνται σε εργασίες που σχετίζονται με τον τουρισμό. Τα παιδιά αυτά επιλέγουν συνήθως να συνεχίσουν το επάγγελμα των γονιών τους , συνήθως επαγγέλματα παραδοσιακά , το ίδιο παραδοσιακά με τις αντιλήψεις των γονιών , οι οποίοι ανέχονται τη διακοπή της φοίτησης των παιδιών τους , εάν δεν τα ωθούν οι ίδιοι σε αυτή. Το μεγαλύτερο ποσοστό των αναλφάβητων παιδιών έχει ροπή στην παραβατικότητα .Ο αναλφαβητισμός δεν είναι πρόβλημα αποκλειστικά συναρτώμενο με τα παιδιά , αλλά αφορά και τους ενήλικες. Από τη σύγκριση των στατιστικών στοιχείων που προέκυψαν από τις δύο τελευταίες απογραφές διαπιστώνονται τα εξής:

- Σταδιακή μείωση του οργανικού αναλφαβητισμού
- Θεαματική αύξηση του λειτουργικού αναλφαβητισμού
- Υψηλά ποσοστά αναλφαβητισμού στο γυναικείο πληθυσμό

Συνέπειες του προβλήματος

Οι επιπτώσεις από την αδυναμία εξάλειψης του οργανικού και τη διατήρηση του λειτουργικού αναλφαβητισμού αφορούν την εκπαιδευτική, κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή στη χώρα μας.

Πνευματικά

- Αρχικά , ο αναλφαβητισμός επιδρά ανασταλτικά στον τρόπο σκέψης του ατόμου. Οι αναλφάβητοι δεν έχουν την ικανότητα να αξιολογήσουν με το δικό τους τρόπο τα τεκταινόμενα , συχνά παρασύρονται από στεγανά και αμετακίνητα δόγματα , προκαταλήψεις και μισαλλοδοξίες. Γι' αυτό άγονται και φέρονται , ανίκανοι να προσεγγίσουν την αλήθεια.

Οικονομικά

- Τα αναλφάβητα άτομα αδυνατούν να καινοτομήσουν , να αναλάβουν πρωτοβουλίες στην εργασία τους , με αποτέλεσμα να λειτουργούν ως ανειδίκευτοι εργάτες .
- Ο αναλφαβητισμός ισοδυναμεί με οικονομική υστέρηση και στασιμότητα επειδή αυτή έχει άμεση σχέση με την πνευματική αποτελμάτωση των πολιτών μιας χώρας .Εξάλλου , η παραγωγική διαδικασία απαιτεί πλέον ειδικά καταρτισμένο και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό , ανάγκη που σίγουρα δεν μπορεί να καλυφθεί από τους αναλφάβητους .Επιπλέον , αυξάνεται η ανεργία , καθώς οι αναλφάβητοι δύσκολα μπορούν να βρουν δουλειά .Η οικονομία , όμως , είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της πολιτικής οντότητας και της πνευματικής εξέλιξης μιας χώρας .Έτσι, μια χώρα αναλφάβητων κινδυνεύει να γίνει ουραγός και απλός παρατηρητής των εξελίξεων.

Πολιτικά

- Η άγνοια ή η ημιμάθεια δεν επιτρέπει στα αναλφάβητα άτομα να συμμετέχουν στα κοινά και να διαμορφώνουν άποψη γι' αυτά. Αντίθετα αυτά τα άτομα χειραγωγούνται εύκολα, γίνονται θύματα καιροσκόπων και δημαγωγών. Τα αναλφάβητα άτομα αδυνατούν να στηρίξουν τη δημοκρατία.

Πολιτιστικά

- Το πολιτιστικό επίπεδο μιας χώρας παραμένει στάσιμο, όταν υπάρχουν μεγάλα ποσοστά αναλφαβητισμού .Έτσι, η χώρα αυτή παύει να διεκδικεί εξέχουσα θέση στην ευρύτερη κοινότητα των εθνών. Οι αναλφάβητοι αδυνατούν να ξεχωρίσουν τα ζωντανά στοιχεία της παράδοσης από τα θνησιγενή, και η προοδοπληξία ή η προγονολατρία οδηγούν σε πολιτιστική αλλοίωση.

Κείμενο

Μια επιλεκτική αναφορά στις επιπτώσεις του οργανικού και λειτουργικού αναλφαβητισμού μπορεί να επικεντρωθεί σε προβλήματα που ανακύπτουν στη μόρφωση, την εργασία και την καθημερινή προσωπική και οικογενειακή ζωή των υποεκπαιδευμένων ατόμων. Η αποφυγή ατυχημάτων από άγνοια οδηγιών χρήσης συσκευών και μηχανημάτων, η φροντίδα της υγείας και η ασφαλής λήψη φαρμάκων, οι ασφαλείς μετακινήσεις και τα ταξίδια, η τακτοποίηση εκκρεμοτήτων με υπηρεσίες, η επικοινωνία με μακρινούς συγγενείς, η ανατροφή και υποστήριξη των παιδιών, η πλήρης άσκηση των πολιτικών δικαιωμάτων, η εύρεση, διατήρηση και αναβάθμιση της εργασίας, οι εκτιμήσεις και υπολογισμοί εξόδων, ο έλεγχος των καταναλωτικών προϊόντων, η εκμετάλλευση ευκαιριών, η πνευματική καλλιέργεια, η απόκτηση κοινωνικής αγωγής, η πολιτιστική δημιουργία και πολλές άλλες δραστηριότητες εμποδίζονται από τον αναλφαβητισμό. Γενικά, η έλλειψη πληροφοριών ή γνώσεων και η άγνοια τρόπων αναζήτησης και αξιοποίησης τους απειλεί με κοινωνικό αποκλεισμό κάθε άτομο που δραστηριοποιείται στη σύγχρονη κοινωνία της πληροφορίας. Συγχρόνως, οι δυσκολίες των αναλφάβητων έχουν πολλές παράπλευρες επιπτώσεις και στα υπόλοιπα μέλη των οικογενειών και του ευρύτερου κοινωνικού τους περιβάλλοντος.

Οι άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις του αναλφαβητισμού είναι ακόμα ευρύτερες για την πλήρη κοινωνική ενσωμάτωση των αναλφάβητων, τη συγκρότηση, τη συνοχή και την ομαλή λειτουργία της κοινωνίας, την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και την εξοικονόμηση πόρων, την ποιότητα της πολιτικής ζωής και τη διεύρυνση της δημοκρατίας, την ανάπτυξη των τεχνών και του πολιτισμού. Ο αναλφαβητισμός και η σχολική αποτυχία έχουν συνδεθεί με την απώλεια ταλέντων από τα λαϊκά στρώματα, με ένα τεράστιο παραγωγικό κόστος λόγω της σχολικής αποτυχίας, καθώς και τη γένεση και αναπαραγωγή αντικοινωνικής συμπεριφοράς και παρα-βατικότητας των νέων (Μ. Παπαδόπουλος, 1990, σ. 73)
[.http://eclass.sch.gr/](http://eclass.sch.gr/)

Αίτια του αναλφαβητισμού

Οικονομικά

- Τα προβλήματα βιοπορισμού , που δεν έχουν εκλείψει στην εποχή μας, λειτουργούν ανασταλτικά στη μόρφωση πολλών παιδιών, με αποτέλεσμα πολλά παιδιά να εγκαταλείπουν το σχολείο.
- Τα παιδιά των οικονομικών μεταναστών δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες στην εκπαίδευση κυρίως λόγω οικονομικών προβλημάτων των οικογενειών τους αλλά και χαμηλού μορφωτικού επιπέδου αυτών. Έτσι πολλές φορές παρατηρείται ανεπαρκής φοίτηση , να διακόπτουν δηλαδή τα μαθήματά τους.

Οικογενειακό-κοινωνικό περιβάλλον

- Το οικογενειακό περιβάλλον επίσης παίζει καταλυτικό ρόλο στην ώθηση των παιδιών προς τη μόρφωση. Το χαμηλό πνευματικό επίπεδο της οικογένειας και η χαμηλή οικονομικοκοινωνική τους κατάσταση πολύ συχνά έχουν ως αποτέλεσμα τα παιδιά των οικογενειών αυτών να ξεκινούν τη σχολική τους καριέρα από μειονεκτικότερη θέση σε σχέση με τα παιδιά που προέρχονται από ανώτερες κοινωνικοοικονομικά ομάδες. Έρχεται λοιπόν σε ρήξη το οικογενειακό περιβάλλον με το σχολείο.

Πολιτεία-εκπαιδευτική πολιτική

- Μερίδιο ευθύνης φέρει και η έλλειψη προγραμματισμού από την πλευρά της πολιτείας σχετικά με την επέκταση των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας για εκείνους που αναγκάστηκαν ή επέλεξαν να διακόψουν τη φοίτησή τους στο σχολείο .Επιπλέον , τα προγράμματα λαϊκής επιμόρφωσης δεν είναι επαρκή, με αποτέλεσμα να μην συμβάλουν ικανοποιητικά στην άμβλυνση του προβλήματος.

Λύσεις του προβλήματος

Η ευθύνη για άμεση αντιμετώπισης του προβλήματος βαραίνει κυρίως την πολιτεία .

Πολιτεία

- Η πολιτεία πρέπει να σταθεί αρωγός στις οικονομικά ασθενέστερες οικογένειες προκειμένου οι μαθητές που είναι μέλη τέτοιων οικογενειών να μην διακόπτουν τη φοίτησή τους .
- Πρέπει να εφαρμοστούν προγράμματα επιμόρφωσης αναλφάβητων ενηλίκων , πράγμα που θα μπορούσε να συμβάλει στην άμβλυνση του προβλήματος και την αναβάθμιση του πνευματικού επιπέδου της χώρας μας.

MME

- Τα MME και κυρίως η τηλεόραση και το ραδιόφωνο , μπορούν να πείσουν το κοινό τους για τα τεράστια οφέλη που προσφέρει η παιδεία , συμπεριλαμβάνοντας στο πρόγραμμά τους επιμορφωτικές εκπομπές , ομιλίες με πνευματικούς ανθρώπους κ.α , προκειμένου να αποδεχτούν όλοι οι άνθρωποι ότι η ζωή μας εξευγενίζεται και αναβαθμίζεται με τη μάθηση.

ΟΗΕ-Διεθνείς οργανισμοί

- Τέλος, ο ΟΗΕ και άλλοι αρμόδιοι φορείς θα πρέπει να ενεργοποιηθούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος στις τριτοκοσμικές χώρες.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ

Αναλφαβητισμός: Ένα κληρονομικό πρόβλημα

Σύμφωνα με μελέτη του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου, το 32% των Ελλήνων υποεκπαιδευμένων, βλέποντας ένα λογαριασμό της ΔΕΗ, δεν μπορεί να καταλάβει ποια είναι η ημερομηνία πληρωμής του...

Ο αναλφαβητισμός είναι ένα φαινόμενο που αναπαράγεται. Κληρονομείται τις περισσότερες φορές, από γενιά σε γενιά, καθώς η εκπαίδευση των παιδιών συνδέεται άμεσα με το μορφωτικό επίπεδο των γονέων. Το φύλο, η οικονομική κατάσταση και ο τόπος διαμονής αφήνουν το αποτύπωμά τους στις περιπτώσεις ανάπτυξης του αναλφαβητισμού.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ουνέσκο, το μεγαλύτερο κύμα αναλφαβητισμού πλήττει τη νότια και δυτική Ασία, την Αφρική και τα αραβικά κράτη. Μάλιστα, η Μπουργκίνα Φάσο θεωρείται η χώρα με το χαμηλότερο ποσοστό αλφαβητισμού στον κόσμο, μόλις με 12,8%. Ακολουθούν ο Νίγηρας με 14,4% και το Μαλί με 19%.

Η 8η Σεπτεμβρίου γιορτάζεται από το 1966 ως η Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη του Αναλφαβητισμού.

Ο αναλφαβητισμός διακρίνεται σε απόλυτο, γενικό ή οργανικό και σε λειτουργικό. Στην πρώτη περίπτωση, έχουμε ολοκληρωτική άγνοια γραφής και ανάγνωσης. Από την άλλη, ο λειτουργικός αναλφαβητισμός αναφέρεται σε μια απουσία κοινωνικών γνώσεων. Το άτομο αδυνατεί να διαχειριστεί τον εαυτό του μέσα στην κοινωνία που ζει. Ο όρος «υποεκπαίδευση» συγγενεύει ερμηνευτικά με τον λειτουργικό αναλφαβητισμό.

Στη χώρα μας, σχεδόν ένας στους δύο χαρακτηρίζεται ως υποεκπαιδευμένος. Αυτό αποδεικνύει και έρευνα που έχει πραγματοποιήσει το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου. Το ποσοστό των ερωτώμενων που δεν έχει ολοκληρώσει εννέα έτη εκπαίδευσης φτάνει το 44,8%, ενώ όσοι δεν παρακολούθησαν το Δημοτικό ή δεν ολοκλήρωσαν τη φοίτηση σε αυτό, είναι το 26,7% του συνόλου.

Πρώτες το νήμα του αναλφαβητισμού κόβουν οι γυναίκες, καθώς αποτελούν το 73,5% των απόλυτα αναλφάβητων, ενώ στους άντρες το ποσοστό φτάνει το 26,5%. Αυτό ενισχύεται από την παρουσία κοινωνικών ανισοτήτων, ακόμα και στον 21ο αιώνα. Οι ρίζες του αναλφαβητισμού, επίσης, επεκτείνονται στη φτώχεια και τις βιοποριστικές ανάγκες, στο χάσμα μεταξύ των επαρχιών και των αστικών κέντρων, στην παθολογία του σχολείου και της παροχής παιδείας και σε κάποιες περιπτώσεις σε πολεμικές εχθροπραξίες. Οι πιο ευάλωτες ομάδες ανθρώπων απέναντι στο πρόβλημα του αναλφαβητισμού είναι οι μειονότητες, όπως οι αθίγγανοι, και οι μετανάστες.

Τα μεγαλύτερα ποσοστά του φαινομένου συγκεντρώνονται σε αγροτικές ή ημιαστικές περιοχές. Έτσι, η Κεντρική Μακεδονία με ποσοστό 58,9% «χτυπάει» πρωτιά και ακολουθεί η Πελοπόννησος με 57,4%, η Ήπειρος με 56,8% και η Δυτική Ελλάδα με 56,1%. Στην Αθήνα, τα ποσοστά πέφτουν στο 29,9% και στην Θεσσαλονίκη στο 32,1%.

Επίσης, παρατηρείται ότι το φαινόμενο έχει πιο έντονη παρουσία σε συγκεκριμένους εργασιακούς τομείς. Γεωργοί, κτηνοτρόφοι, αλιείς, ανειδίκευτοι εργάτες και τεχνίτες - χειριστές μηχανημάτων παραμένουν υποεκπαιδευμένοι. Ενδιαφέρον, ωστόσο, προκαλεί το γεγονός πως ένα 34,5% των ιδιοκτητών και διευθυντών καταστημάτων και επιχειρήσεων ανήκουν σε αυτή την κατηγορία.

Καθοριστικό, ωστόσο, ρόλο για την αναπαραγωγή του φαινομένου διαδραματίζει το οικογενειακό περιβάλλον. Το 86% των ερωτώμενων που δεν έχουν ολοκληρώσει την 9χρονη εκπαίδευση, είχαν έναν πατέρα, ο οποίος παρομοίως δεν πήγε στο σχολείο.

Οι συνέπειες του αναλφαβητισμού δεν πρέπει να υποτιμώνται. Η υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου, που προάγει το φαινόμενο του αναλφαβητισμού, δεν συνάδει με την πρόοδο και την εξέλιξη του ανθρώπου. Ο αναλφάβητος συχνά απομονώνεται ή νιώθει εσωστρεφής και αποκλεισμένος από κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα και πλημμυρίζεται από συναισθήματα «κατωτερότητας». Επιπλέον, περιορίζεται το φάσμα εργασιών, στο οποίο μπορεί να ανταποκριθεί και δεν είναι λίγες οι φορές που το άτομο εξαρτάται από άλλους. Ο αναλφαβητισμός δεν είναι παρά τροχοπέδη στην ανάπτυξη κάθε τομέα.

Από την έρευνα προκύπτει επιπλέον ότι οι υποεκπαιδευμένοι έχουν πιο αναπτυγμένο το αίσθημα της εθνικότητας και της θρησκείας από τον υπόλοιπο πληθυσμό. Το 37,5% από τους λειτουργικά αναλφάβητους βλέπει την παρουσία των αλλοδαπών ενοχλητική. Επίσης, αξιολογούν την θρησκεία ως τη μέγιστη αξία, με το συντριπτικό ποσοστό του 95,7% σε σχέση με τις υπόλοιπες αξίες.

Την προτίμησή τους δείχνουν με υπεροχή και στην τηλεόραση (92,6%), σε σχέση με τους υπολοίπους. Αντιθέτως, δύο στους τρεις δε διαβάζει ποτέ βιβλία.

Πολύ σημαντική είναι η διαπίστωση πως το 70% σχεδόν των υποεκπαιδευμένων αντιμετωπίζει δυσκολίες στην αυτοεξυπηρέτησή του σε μία τουλάχιστον από ορισμένες απλές καθημερινές δραστηριότητες, όπως κατανόηση οδηγιών χρήσης φαρμάκων, σύνταξη επιστολής και χρήση τηλεφωνικού καταλόγου. Ακόμα, το 46,2% αντιμετωπίζει προβλήματα στην αυτοεξυπηρέτησή του σε σχέση με μία τουλάχιστον από τις εξής Δημόσιες Υπηρεσίες: εφορίες, ασφαλιστικά ταμεία, νοσοκομεία, δήμοι -Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η., αστυνομία.

Για την καταπολέμηση του προβλήματος, χρειάζεται η ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση τόσο των κρατικών φορέων όσο και η εξατομικευμένη συνεισφορά. Η απαγόρευση της παιδικής εργασίας θα είναι σωτήρια όπως και η οικονομική ενίσχυση των ασθενέστερων τάξεων και λαών αλλά και η ενίσχυση ακριτικών και αγροτικών περιοχών. Είναι γεγονός πως η πιο διαδεδομένη αιτία εγκατάλειψης του σχολείου είναι η οικονομική ανέχεια.

Ωστόσο, ενθαρρυντικό στοιχείο για την χώρα μας είναι το γεγονός ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά αναλφαβητισμού σημειώνονται σε ανθρώπους μεγάλης ηλικίας. Συγκεκριμένα, το 80,7% των λειτουργικά αναλφάβητων είναι από 65 ετών και πάνω, ενώ τα ποσοστά μειώνονται όσο πηγαίνουμε σε πιο νεαρές ηλικίες, όπως 15 με 24 ετών, όπου το ποσοστό φτάνει το 10,6%.

Πηγές: Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, ΟΥΝΕΣΚΟ

www.kathimerini.gr

Πηγές

[.http://latistor.blogspot.com](http://latistor.blogspot.com)

<http://socialpolicy.gr/>

eclass.sch.g

<http://www.pathfinder.gr/>